

prima instanță: (Curtea de Apel Chișinău) B.Bîrca

D E C I Z I E

11 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
judecători

Valentina Clevadi
Iuliana Oprea
Sveatoslav Moldovan
Ion Druță
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” în cadrul procesului de insolvență a debitorului societatea cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup” privind validarea poprii creanței terțului poprit cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016, prin care a fost validată poprirea și încasată de la terțul poprit societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup”, suma de 316505 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 9495 lei.

c o n s t a t ă :

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 s-a intentat procesul de insolvență față de societatea cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup”, s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului, dizolvarea societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup” fiind desemnat în calitate de lichidator Bunescu Oleg, deținătorul autorizației nr.35 din 14 ianuarie 2015.

La 14 iulie 2016 lichidatorul Bunescu Oleg a depus la Curtea de Apel Chișinău cererea de validare a poprii, prin care solicită validarea poprii în suma de 316505 lei și încasarea acestei datorii din contul societății cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup”, în sumă de 316505 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 9495 lei.

În motivarea cererii de validare a poprii lichidatorul Bunescu Oleg a reiterat că, în baza art.126 alin.(2) a Legii insolvenței, lichidatorul prin somație din 27 mai 2016 a înființat poprirea asupra datoriei societății cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”, în sumă de 316505 lei, derivată din livrarea mărfurilor și anume (beton M-200 B-15 P-3) și confirmată prin facturile fiscale nr. SW 2155402 din 07 mai 2009 în sumă totală de 15450 lei, nr. SW 2155403 din 07 mai 2009 în sumă totală de 15450 lei, nr. SW 2155405 din 12 mai 2009 în sumă totală de 41715

lei: nr. SW 2155406 12 mai 2009 în sumă de 41715 lei, nr. SW 2155407 din 12 mai 2009 în sumă totală de 41715 lei, nr. SW2155408 din 12 mai 2009 în sumă totală de 41715 lei, nr. SW 2155409 din 12 mai 2009 în sumă totală de 42745 lei, nr. SW 2155410 din 12 mai 2009 în sumă totală de 51500 lei, nr. SW 2155411 din 12 mai 2009 în sumă totală de 51500 lei, nr. SW 2155412 din 12 mai 2009 în sumă totală de 51500 lei, nr. SW 2155413 din 12 mai 2009 în sumă totală de 51500 lei.

Susține că terțul poprit societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” până în prezent nu și-a onorat obligația de achitare a datoriei.

În drept, invocă prevederile art. 126 din Legea insolvenței.

Prin somația din 27 mai 2016 expediată societății cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”, în temeiul art.126 din Legea insolvenței, lichidatorul Bunescu Oleg, a somat terțul poprit privind executarea, în termen de 5 zile de la recepționarea popririi, deși a fost recepționată la 09 iunie 2016 până la momentul actual datoria nu a fost stinsă.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2016 s-a validat poprirea terțului societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”, instituită de lichidatorul Bunescu Oleg în cadrul procedurii de insolvenței debitorului societatea cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup”.

S-a încasat de la terțul poprit societatea cu răspundere limitată „Imobil Siguranță” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup” în proces de insolvență suma de 316505 lei, în contul stingerii datoriei

S-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 9495 lei.

La 22 decembrie 2016, societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” a declarat recurs împotriva hotărârii instanței de insolvență, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii ca depusă peste termenul de prescripție.

În motivarea recursului a indicat că, la examinarea cererii de validare a popririi instanța de insolvență a încălcat normele de drept procedural.

Susține recurentul că, existența datoriei în mărime de 316505 lei este confirmată prin actul de verificare semnat de ambele părți și de scrisoarea de garanție nr.139 din 22 septembrie 2010, prin care societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” s-a obligat să achite datoria până la 15 octombrie 2010.

Mai susține că cauza s-a examinat în lipsa societății cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”, iar despre emiterea hotărârii a aflat ulterior.

Menționează recurentul că, la caz sunt aplicabile prevederile art.267 din Codul civil, deoarece conform actului de verificare semnat de părți și scrisoarea de garanție nr.139 din 22 septembrie 2010 societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” s-a obligat să achite datoria până la 15 octombrie 2010, termenul scadent fiind 15 octombrie 2010, astfel creditorul urma să-și apere dreptul încălcat în termen de trei ani în instanța de judecată.

În opinia recurentului, creditorul a omis termenul în care putea să intenteze o acțiune în instanța de judecată pentru apărarea dreptului său de valorificare a creanței.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau

parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale respectivei legi.

Articolul 8 alin.(1) din Legea menționată prevede că, hotărârile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs, numai în cazurile prevăzute expres de lege, în termen de 15 zile de la data pronunțării.

Cu referire la termenul de declararea a recursului, instanța constată că Curtea de Apel Chișinău a emis hotărârea la 24 noiembrie 2016.

Ulterior prin scrisoarea din 14 decembrie 2016 a expediat în adresa societății cu răspundere cu răspundere „Imobil și Siguranța” copia hotărârii, însă la materialele dosarului nu există dovada legală de recepționare, astfel consideră că recursul depus la 22 decembrie 2016 este depus în termen.

Verificând decizia recurată prin prisma criticilor formulate în cererea de recurs în raport cu hotărârea contestată și prevederile legii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, iar hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016 urmează a fi casată și emisă o nouă hotărâre de respingere a cererii de validarea a popririi ca fiind depusă peste termenul de prescripție.

Potrivit prevederilor art.444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 126 alin. (1), (2), (5) al Legii insolvenței, sînt supuse urmăririi silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sînt datorate debitorului ori sînt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decît după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

Poprirea se înființează prin somație a insolvenței/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin.(1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvență/faliment asupra debitorului.

În termen de 5 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor – de la scadența acestora, terțul poprit este obligat să plătească direct pe conturile de acumulare indicate de administratorul insolvenței/lichidator ori să consemneze suma de bani, dacă creanța poprită este exigibilă, sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada către administratorul insolvenței/lichidator pentru a fi preluate.

În rezultatul analizei actelor financiar contabile a societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup” în proces de faliment, s-a constatat că societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” în proces de faliment, dispune de o datorie față de societatea cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup” în proces de faliment, în

sumă de 316505 lei, formată în urma livrării mărfurilor și confirmată prin facturile fiscale.

Ulterior după constatarea existenței datoriei, administratorul autorizat Bunescu Oleg, la 27 mai 2016 a somat terțul poprit societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”, în vederea înființării popririi și i-a acordat termen de cinci zile de la data comunicării popririi pentru achitarea la contul de acumulare a debitorului suma datorată.

Potrivit avizului de recepție, terțul poprit a recepționat somația la 09 iunie 2016 (f.d.5).

Astfel, lichidatorul societății cu răspundere limitată ”Craisa-Con Grup” a menționat că temei a apariției obligației este actul de verificare din 30 noiembrie 2010 și facturile fiscale în temeiul cărora a transferat către societatea cu răspundere limitată ”Imobil și Siguranță” marfă în sumă totală de 316505 lei.

La 14 iunie 2016, lichidatorul Bunescu Oleg s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de validare a popririi față de terțul poprit societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2016 s-a intentat procesul de insolvență față de societatea cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup”, s-a dispus inițierea procedurii simplificate a falimentului, dizolvarea societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup”.

Instanța de recurs examinând cererea de recurs în raport de actele și lucrările dosarului și dispozițiile legale incidente, reține următoarele:

Argumentul recurentului precum că este prescris dreptul societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup” în proces de faliment de a cere validarea popririi asupra terțului poprit societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” este întemeiat, deoarece verificând actele dosarului, se observă că datoria pretinsă datează din anul 2009.

Potrivit art. 267 alin. (1) din Codul civil termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Potrivit art. 271 din Codul civil acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Deci, aplicând dispozițiile art.271 din Codul civil, prescripția poate fi invocată de cel în folosul căruia curge (de debitorul obligației), prescripția profită numai celui care a invocat-o, instituția fiind reglementată ca o chestiune pur privată. Neinvocarea prescripției poate fi rezultatul unei acțiuni voite, care va putea fi considerată o renunțare tacită la prescripție, dar și rezultatul neglijenței, omisiunii.

Potrivit art.272 alin. (1) și (2) termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. Dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data cînd obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul în

care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

Prin urmare, Colegiul denotă că, conform scrisorii de garanție nr.139 din 22 septembrie 2010 societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” s-a obligat să achite datoria până la 15 octombrie 2010, astfel termenul în care creditorul urma să își apere dreptul încălcat este de trei ani.

Respectiv, datoria urma a fi restituită până la 15 octombrie 2013, inclusiv.

Deci, prescripția extensivă reprezintă sancțiunea stingerii dreptului la acțiune care nu a fost executat în termenul prevăzut de lege, astfel titularul dreptului civil încălcat sau nerecunoscut nu acționează în termenul prevăzut de lege pierde concursul instanței competente în vederea apărării dreptului său.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că, având în vedere că lichidatorul debitorului ”Craisa-Con Grup” societate cu răspundere limitată a înaintat cererea de validare a popririi cu depășirea termenului legal, urmează a se desființa poprirea, ca fiind tardiv depusă, dat fiind faptul că exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.

Pentru dreptul civil, prescripția extinctivă este o sancțiune îndreptată împotriva pasivității titularului dreptului subiectiv civil, sancțiune ce urmează a fi privită diferit, după cum este vorba pe de o parte de un drept de creanță sau un drept real accesoriu, ipoteza în care prin prescripția extinctivă se stinge o componentă a dreptului la acțiune, iar pe de alta parte, de un drept real principal sau de un drept nepatrimonial (doar dacă legea prevede în mod expres prescriptibilitatea unui astfel de drept), ipoteza în care prescripția extinctivă stinge însuși dreptul subiectiv.

Instanța de recurs reține că, cererea de validare a popririi înaintată de societatea cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup”, a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție prevăzut de art. 267 Codul civil, ținând cont că datoria pretinsă în speță este formată în anul 2009, ceia ce se confirmă prin facturile fiscale nr. SW 2155402 din 07 mai 2009 în sumă totală de 15450 lei, nr. SW 2155403 din 07 mai 2009 în sumă totală de 15450 lei, nr. SW 2155405 din 12 mai 2009 în sumă totală de 41715 lei: nr. SW 2155406 12 mai 2009 în sumă de 41715 lei, nr. SW 2155407 din 12 mai 2009 în sumă totală de 41715 lei, nr. SW2155408 din 12 mai 2009 în sumă totală de 41715 lei, nr. SW 2155409 din 12 mai 2009 în sumă totală de 42745 lei, nr. SW 2155410 din 12 mai 2009 în sumă totală de 51500 lei, nr. SW 215541 1 din 12 mai 2009 în sumă totală de 51500 lei, nr. SW 2155412 din 12 mai 2009 în sumă totală de 51500 lei, nr. SW 2155413 din 12 mai 2009 în sumă totală de 51500 lei.

Deci, termenul de prescripție prevăzut de art. 267 din Codul civil se răsfrânge inclusiv și asupra societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup”, dat fiind faptul că ultima nu a indicat nici un motiv care să ateste imposibilitatea adresării în instanță până la intentarea procesului de insolvență și să dispună de dreptul de a înainta acțiune în judecată cu respectarea termenului prevăzut de lege.

În concluzie, instanța de recurs constată că cererea de validare a popririi este înaintată ca fiind prescrisă extinctiv.

Astfel, nu pot fi reținute nici argumentele instanței de insolabilitate cu referire la prevederile art. 126 din Legea insolabilității, or acestea se aplică cu respectarea prevederilor legale privind prescripția.

La caz se conchide că recurentul societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” în cererea de recurs a solicitat respingerea cererii de validare a popririi pe motivul expirării termenului de prescripție, cerința încadrându-se în prevederile art. 271 din Codul Civil.

Dreptul de a solicita aplicarea dreptului de prescripție, este un drept subiectiv a subiectului în favoarea căruia a curs, drept ce face parte din mijloacele juridico-civile de apărare, similar dreptului de a înainta acțiune în instanța de judecată.

Înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată, nu reprezintă în sine o recunoaștere a unei obligații ci exercitarea unei metode de apărare juridică a dreptului său încălcat, iar acest fapt nu poate fi interpretat de către instanța de judecată în defavoarea persoanei. Or art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime .

În concluzie, lichidatorul societății cu răspundere limitată ”Craisa-Con Grup” în proces de insolabilitate, Bunescu Oleg a înaintat somația de poprire la 27 mai 2016, în timp ce termenul de prescripție s-a stins la 15 octombrie 2013, adică după 2 ani și cinci, luni peste termen.

Mai mult, art. 281 alin. (1) din Codul civil, stabilește expres că, după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației.

La examinarea cauzei în ordine de recurs, recurentul a invocat expirarea termenului de prescripție.

Distinct de cele relatate supra, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Nichifor contra Moldovei din 20 septembrie 2016, a constatat încălcarea art. 6.1 din Convenția europeană a drepturilor omului, motivînd că, chestiunea termenului de prescripție invocată de reclamantul în cadrul procedurilor constituia un argument important. Fiind admis, el putea duce la respingerea acțiunii înaintate de către A.N. De fapt, prima instanță a respins acțiunea lui A.N. exact pe acest temei. În pofida acestui fapt, Curtea de Apel și Curtea Supremă au tăcut în privința obiecției reclamantului în privința admisibilității acțiunii. În lipsa unui răspuns specific și expres, este imposibil de a constata dacă aceste instanțe doar au neglijat să abordeze acest argument că acțiunea este tardivă sau dacă au intenționat să o respingă și, dacă aceasta a fost intenția, care au fost motivele în spatele deciziei respective.

În final, instanța de recurs, conchide că, art. 126 alin. (11) din Legea insolabilității, prevede că, dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolabilitate va adopta o hotărîre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, instanța de recurs concluzionează că hotărîrea instanței de insolabilitate privind admiterea cererii de validare a popririi cu încasarea de terțul poprit societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” în procedură de faliment a datoriei în sumă

de 316505 lei și taxa de stat în mărime de 9495 lei, urmează a fi casată cu pronunțarea unei hotărâri noi de desființare a popririi.

Pentru aceste considerente și pentru cele corect reținute Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”, a casa integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016 și a emite o hotărâre nouă de desființare a popririi, dat fiind faptul că cererea de validare a popririi este prescrisă.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță”.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2016, prin care a fost validată poprirea și încasată de la terțul poprit societatea cu răspundere limitată „Imobil și Siguranță” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup” suma de 316505 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 9495 lei și emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge cererea societății cu răspundere limitată „Craisa-Con Grup” în procedura simplificată a falimentului, de validare a popririi cu desființarea acesteia, fiind depusă peste termenului de prescripție extinctivă.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valentina Clevadi

judecători

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Dumitru Mardari